หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาวะ โรคฟันผุของเด็กอายุ

3 - 5 ปี ในศูนย์เด็กอ่อนหวาน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางสาว ชัญญูนิษฐ์ ห้อธิวงศ์

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมพงษ์ ชิตไทสง

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะพันผุของเด็กอายุ 3 - 5 ปี และศึกษาปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับสภาวะพันผุของเด็กอายุ 3 - 5 ปี ในศูนย์เด็กอ่อนหวาน อำเภอสบปราบ จังหวัด ลำปาง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 155 คน เก็บข้อมูล โดย (1) ทำการสำรวจสภาวะพันผุ โดย ใช้ดัชนีพันผุ ถอน อุด (dmft) ในพันน้ำนม (2) ใช้แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองเด็ก (3) สัมภาษณ์ ผู้ดูแลเด็กและนักวิชาการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการคำเนินงานศูนย์เด็กอ่อนหวาน และ (4) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ปกครองในประเด็นการศึกษาที่สำคัญจากการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยสถิติใค-สแควร์ และ ฟิชเชอร์ เอ็กแซ็ค

ผลการศึกษาพบว่า อัตราความชุก โรคฟันผุในกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 58.1 มีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด (dmft) เท่ากับ 3.01 ซี่ต่อคน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาวะ โรคฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ (p < 0.05) ในการศึกษาครั้งนี้ คือ (1) การบริ โภคนม (2) พฤติกรรมการคื่มนมจากขวด (3) การทำ ความสะอาดช่องปากเด็ก (4)) การพาเด็ก ไปรับบริการทันตกรรม และ (5) ระดับการศึกษาของ ผู้ปกครอง อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลิกดูคนมขวดแล้วก่อนเข้ามาที่สูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดย ส่วนใหญ่ยังคงคื่มนมจืด และมากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยใช้บริการทันตกรรมมาก่อน

ผลการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า โรคฟันผุในเด็กเล็ก ยังคงเป็นปัญหาสุขภาพช่องปากของ ประชากรกลุ่มนี้ ในขณะที่ผู้ปกครองยังขาดความตระหนักในการควบคุมการบริโภคขนม ลูกอม เครื่องดื่มรสหวาน ปล่อยให้เด็กมีพฤติกรรมการดื่มคูดขวดนมที่ไม่เหมาะสมและไม่ได้พาเด็กไปรับ บริการทันตกรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ปกครองเด็ก ผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการ ศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนแกนนำชุมชน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและบุคลกร ทางค้านสาธารณสุข โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้การคำเนินงานศูนย์เด็กอ่อนหวานมีความ ต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพเพื่อลดการเกิดโรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนและปัญหาค้านทันตสาธารณสุข ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Independent Study Title Factors Associated with Dental Caries of Children Aged 3-

5 Years Old in the Sweet Enough Child Care Center,

Sop Prap District, Lampang Province

Author Miss Chanyanit Horthiwong

Degree Master of Public Health

Advisor Asst. Prof. Chalermpong Chittaisong

ABSTRACT

This study was aimed to determine dental caries status and identify factors that are associated with in children aged 3 – 5 years old in the Sweet Enough child care center, Sop Prap district, Lampang province. The population of the study, 155 children were collected by (1) survey the status of dental caries by dmft index in deciduous teeth (2) self-reported questionnaires were conducted among their parents (3) interview caregivers and educators in local government in the Sweet Enough Child Care Center and (4) In-depth interview parents on important issues. Data were analysed by descriptive statistics and correlation analysis by Chi-square test and Fisher's exact test.

The results of this study showed that the caries prevalence of deciduous teeth was 58.1% the mean dmft was 3.01 teeth per person. The significant (p < 0.05) of factors associated with dental caries in this study were (1) milk consumption (2) the habits of bottle feeding (3) oral health care practices (4) dental services utilization and (5) education level of the parents. Howevers, most of the samples were stop from the bottle feeding before started at the child care center and continue to drink fresh milk. More than half of the samples more never dental services utilization.

The results of this study indicated that dental caries in preschool children has been still the problem in the Sweet Enough Child Care Center. Parents were less awareness of these habits, intake consume, sweet drink, allowed them to consume milk from a bottle and never dental services utilization. So, the parents, caregivers and educators in local government, representative community

น

leaders and public health officers should be concerned and use community participation approach in the Sweet Enough Child Care Center to decrease the incidence of dental caries in pre-school children and dental public health problems.

